

Individueel Kwaliteitshandboek

Nederlands Verbond van Naturisten
Zon en Leven
&
D.E.J. de Graaf

‘Gravingen’
December 2020

GRAVINGEN – IN EIGENDOM EN GEBRUIK

1. Kennismaking met Gravingen

Aanvragers certificaat en beheerde gronden

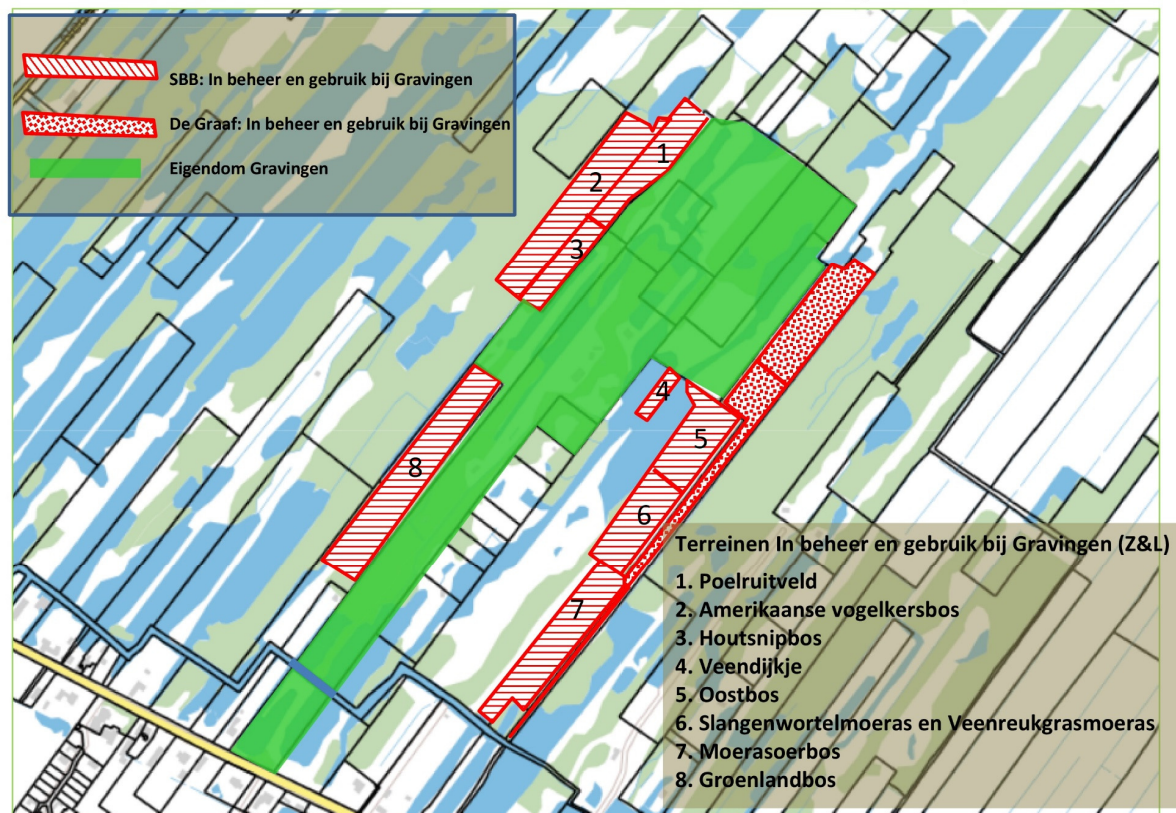
Het Nederlands Verbond van Naturisten 'Zon en Leven' (hierna te noemen "Zon en Leven") heeft 9 terreinen in eigendom en is vanaf 1949 eigenaar van Gravingen. In de afgelopen ruim 70 jaar heeft de afdeling Gravingen het extensief naturalistisch recreëren goed weten te koppelen aan het beheren van Gravingen als een natuurgebied van het kaliber N2000. 40 jaar geleden is door de huidige natuurbeheerder het eerste natuurbeheersplan voor dit terrein opgesteld, en dat is door leden van Gravingen iedere 10 jaar herhaald. Eind 2020 is het 5e langetermijnplan vastgesteld, de Natuurvisie Gravingen 2021 - 2032. Gemakshalve is nu voor een 12-jarige cyclus gekozen om aan te sluiten bij de 6-jarige subsidiecyclus van de SNL.

De eigendomsadministratie wordt bijgehouden door het hoofdbestuur van Zon en Leven.

Een kaart van Gravingen staat in bijlage 1.

Door een driehoeksruijing (2013), waarbij een particuliere landgoedeigenaar, D.E.J. de Graaf en Staatsbosbeheer (SBB) zijn betrokken, heeft er een verschuiving van eigendommen plaatsgevonden (zie kaart). Het leuke is dat Gravingen de uitgeruilde stukken land er nu in beheer (om niet) bij, c.q. weer terug heeft gekregen.

EIGENDOMS- EN GEBRUIKSKAART GRAVINGEN (SCHETS)

4-11-2020, hk

De mooi afgeronde situatie is nu zo:

Eigendom	Opp. in m ² kadastraal	Opgenomen in SNL aanvraag NCU
Zon en Leven	86.753	ja
Zon en Leven	5.803	nee
D.E.J. de Graaf	13.645	ja
Staatsbosbeheer	45.969	nee
Totaal areaal	152.170	

Beheer gronden D.E.J. de Graaf

Het vigerende gebruikscontract met de buurman, de heer D.E.J. de Graaf loopt vanaf 14-10-2013 tot en met 13-10-2023. Dit contract is op 9-11-2020 (mondeling, ondertekening volgt later) gewijzigd wat betreft de looptijd. Het nieuwe contract geldt nu - om deze parallel te laten lopen met de SNL-subsidie en de Natuurvisie Gravingen - voor 6 jaar, en wel van 1-1-2021 tot en met 31-12-2026.

In deze overeenkomst is tevens bepaald, dat Zon en Leven voor Gravingen de SNL-subsidie voor zijn percelen, die bij Gravingen in beheer zijn, voor hem aanvraagt. Deze percelen maken ook deel uit van de Natuurvisie Gravingen en zijn dus onderdeel van de totale aanvraag voor de SNL-subsidie van 'Vereniging Zon en Leven en D.E.J. de Graaf'.

Het hoofdbestuur van Zon en Leven en de heer D.E.J. de Graaf hebben een volmacht verleend voor het aanvragen van de SNL subsidie en de aanvraag van het certificaat natuurbeheer aan de H. Herfs, voorzitter van Gravingen. De volmachten met bijlagen zijn aanwezig in de administratie van Zon en Leven en worden meegestuurd met de aanvraag van het Certificaat Natuurbeheer.

Beheer gronden SBB

De op de kaart aangegeven percelen van Staatsbosbeheer zijn in beheer en gebruik bij Gravingen. De afspraken met SBB zijn vanaf 2018 mondeling gemaakt, deze worden in 2020 schriftelijk vastgelegd, maar dat heeft voor de SNL-subsidie geen betekenis. Deze percelen zijn niet opgenomen in de SNL aanvraag van NCU (*Natuurcollectief Utrecht*), maar wel in de natuurvisie van Gravingen.

Gravingen voert met gesloten beurs het beheer uit en geniet van het gebruik. SBB draagt voor zijn percelen, die we in gebruik hebben de vaste lasten.

Een uitzondering is gemaakt voor de inzet van de amfibie-maaiër – de Truxor. De kosten daarvan worden gedekt in het raamcontract tussen SBB en de aannemer. De inzet van de Truxor op een trilveen, dat Gravingen beheert voor SBB (Slangenwortelmoeras, zie de foto op de vorige bladzijde van het

Slangenwortelmoerasje: door Gravingen herstelde verlandingsvegetatie en veenmosrietland (was een jong dichtgroeïend elzen-berken-wilgen-bosje).

Slangenwortelplasje) is bepaald op een halve dag. Dit bedrag wordt verrekend met de inzet op Gravingen

Minstens een keer per jaar is er een overleg met de boswachters van SBB om de resultaten van het beheer te aanschouwen.

2. Natuur- en landschapsbeheertypen

Het Natuurcollectief Utrecht doet voor de percelen van Zon en Leven en de percelen van de heer D.E.J. de Graaf per 1-1-2021 een uitbreidingsaanvraag voor de SNL-subsidie. Deze aanvraag is conform de beheertypen die voor deze percelen op de natuurbeheerplankaart 2021 staan.

In de bijlagen zijn een kaart en een tabel opgenomen waarop de beheertypen uit de SNL aanvraag zijn aangegeven.

In dit handboek is het vakkenoverzicht in de bijlagen weergegeven, los hiervan is aan het Natuurcollectief een digitaal overzicht in Excel aangeleverd waarin (in 2 bijlagen)

1. De beheereenheden met nummer en naam staan die de beheerder gebruikt in de natuurvisie (beheerplan).
2. De oppervlakte van deze beheereenheden zijn aangegeven.
3. De kadastrale nummers van de percelen waarop deze beheereenheden liggen en de eigendomssituatie van deze percelen.
4. De nummers van de beheereenheden staan uit de SNL aanvraag van NCU
5. De beheertypen van deze beheertypen conform de NBP-kaart en dus ook de aanvraag van NCU.
6. De voorgenomen beheersmaatregelen per vak.
7. De periode waarin het beheer wordt uitgevoerd, alsmede bijzonderheden worden vermeld (waarnemingen en bijzondere ontwikkelingen).
8. Aan deze tabel kunnen makkelijk kolommen worden toegevoegd waarin de uitvoering van het beheer per jaar kan worden bijgehouden.

Huidige situatie, Beheerdoelen en beheermaatregelen.

In de Natuurvisie Gravingen 2021-2032 zijn van alle beheertypen per beheereenheid de huidige situatie, de beheerdoelen en de beheermaatregelen uitgewerkt. Deze is wordt in digitale vorm separaat aan het Certificeringsdossier toegevoegd.

Desgewenst is een gedrukte versie beschikbaar.

Uitvoering van beheer

De uitvoering van het beheer wordt in principe gedaan door de leden zelf. Alleen waar het riskant wordt in de trilvenen wordt dit beheer uitbesteed. De trilvenen worden gemaaid met een amfibiemaaimachine, de Truxor. Deze wordt medio november ingehuurd, nadat alles wat we zelf hebben kunnen maaien is gemaaid en afgevoerd.

Grens Poelruitveld, Amerikaanse vogelkersbos, Witte Koenplas: maken ecologische overgang water-bos, ontwikkeling veenmosrietland

Qua mechanisatie hebben we de laatste jaren een ontwikkeling doorgemaakt van maaien via een loonwerker, maaien met een eigen messenbalk (met alle drama van dien) tot maaien met elektrisch aangedreven bosmaaiers, volgens het sinusmaaisysteem

en thans ons eigen graasmaaibeheer, maaien zoals een grazer zou grazen. Kleinschaligheid en inspelen op de behoeften van allerlei organismen en vegetaties is daarbij nu, waar de vegetatieontwikkeling dat toelaat, zo goed mogelijk.

Er zijn vaste en variabele werkdagen. De vaste dagen zijn de dinsdagen, wanneer wekelijks enkele tientallen leden bij elkaar komen om de technische werken te onderhouden: gebouwen, vlonders, speeltoestellen, etc. Daaraan is tegenwoordig een groengroep gekoppeld, die het natuurbeheer uitvoert. Twee keer per maand wordt er ook op de zaterdag gewerkt en daarnaast een keer per maand in het winterhalfjaar op zondag. Naast deze vaste dagen wordt er zeer regelmatig op andere dagen gewerkt, individueel of in kleine groepjes.

De organisatie van de werkdagen ligt bij de beheerder, geassisteerd door enkele werkleiders. Naar grove schatting worden er ca 2000 werkuren door onze leden aan het natuurbeheer op Gravingen besteed.

De werkdagen worden steeds aangekondigd in de Gravingen-nieuwsbrief, op de Jaaragenda, alsmede via Whatsapp en Facebook. Nieuwe leden worden bij de introductie ook gewezen op het belang van het beheer van het terrein en worden gestimuleerd om deel te nemen aan de werkdagen, die echter geheel vrijwillig zijn.

Openstelling

Gravingen is in tegenstelling tot de andere terreinen van Zon en Leven een dagterrein, de overnachtingsmogelijkheden zijn zeer beperkt. Zon en Leven is een vereniging met circa 2800 leden, waarvan bijna 900 leden tot Gravingen behoren. Voor hen zijn de terreinen van Zon en Leven vrij te betreden, donateurs van de landelijke naturalistenkoepel (NFN) kunnen voor een klein bedrag (ter dekking van de kosten van de voorzieningen) onze terreinen bezoeken. Vanaf het water kunnen kanovaarders ook het terrein bekijken. Vanwege privacyoverwegingen (en het veiligheidsgevoel van het beleven van het naturisme) is het terrein niet opengesteld voor derden.

Deze vorm van openstelling, die ook al gold voor de vorige subsidieperiode, is akkoord gevonden door provincie. Conform overleg met provincie is in de SNL aanvraag van het collectief de toeslag voor toezicht opgenomen, echter niet de toeslag voor voorzieningen. Daar zorgt Gravingen zelf voor middels de ca. 5 km aan wandelpaden (gras, vlonders en steeds meer van organisch materiaal) en een 20-tal bankjes om van de natuur te genieten.

Vinkensteinmoeras met loop- en ligvlonder na het maaien met de Truxor-amfibiemaaimachine

3. Derde partijen, eigen deskundigheid

Deskundigheid beschikbaar voor Gravingen

De Natuurbeheerder zelf, Hans Kampf, heeft een zeer uitgebreide ervaring met het nationale en internationale natuurbeheer: van natuurvrijwilliger in zijn jeugd in onder andere het Oosteinderpoeltje bij Schiphol, opgeleid op de Middelbare Landbouwschool en Hogere Bosbouw- en Cultuurtechnische School, richting Cultuurtechniek met vakken als natuur-, fauna- en landschapsbeheer, een loopbaan als natuurtechnicus bij de afdeling Oecologie van de provincie Utrecht, als projectleider Natuurtechniek bij de Heidemij en als senior beleidsadviseur Natuurbeheer bij het ministerie van LNV, alsmede als directeur van de Large Herbivore Foundation. Hij is sinds 1977 betrokken bij het natuurbeheer van Gravingen en thans tevens bestuurslid Terrein- en Groenzaken.

Hij is daarmee de voorzitter van de Groenbeheercommissie, die zowel het bestuur als de natuurbeheerder adviseert. Zij hebben ook een uitgebreide kennis inzake het natuurbeheer, onderzoek en planvorming.

Hester Soomers is in het dagelijks leven als projectleider ecologie werkzaam bij ecologisch adviesbureau Bureau Waardenburg. Zij is landschapsecologe, ervaren op het vlak van SNL-monitoring en de beheerqualiteitscyclus: vanuit Bureau Waardenburg verzorgde ze de projectleiding en coördinatie van diverse grote SNL-monitoringsprojecten, waaronder bijvoorbeeld de monitoring van de Biesbosch op flora en insecten. Voor diverse natuurbeheerders (Natuurmonumenten, Utrechts Landschap, Zuid-Hollands Landschap) heeft ze kwaliteitstoetsen en natuurvisies opgesteld of afgerond, waaronder voor de Nieuwkoopse Plassen en de Natuurmonumenten-terreinen van de Oostelijke Vechtplassen. In 2012 en 2013 was Hester werkzaam als stafmedewerker ecologie bij het toenmalige regiokantoor Zuid-Holland/Zeeland van Natuurmonumenten.

Han van Dobben studeerde in de 60er jaren biologie met als specialisaties plantenfysiologie, -taxonomie en -ecologie. Hij kwam begin jaren 70 te werken bij het de voorganger van het huidige WENR (vroeger Alterra, daarvoor IBN, daarvoor RIN) en maakte daar carrière als achtereenvolgens vrijwilliger, assistent, student, gewetensbezwaarde, onderzoeker, teamleider, en gastmedewerker. Hij heeft vanaf 1971 gewerkt aan het effect van luchtverontreiniging op planten en is opsteller van de Kritische Depositie Waarden voor stikstof zoals die thans in het beleid gebruikt worden, en mede-opsteller van de Herstelstrategieën in het kader van de PAS.

Lein Wisse is al meer dan 43 jaar werkzaam bij de overheid in diverse toezichttaken. De laatste 10 jaar bij de NVWA als inspecteur in het toezicht op de energie-etikettering. Sinds 2003 op Gravingen betrokken bij het beheer van paden, vlonders en opstallen groen en bodem, onder meer lid van de Groenbeheercommissie, voormalig terreinbestuurslid Groen en bodem.

Gravingen heeft onder haar leden verschillende specialisten met (door de jaren heen wisselende) kennis over onder andere vogels, libellen, dag- en nachtvlinders, flora en vegetatie, biologische waterkwaliteit. Zo zijn in het verleden over een aantal jaren het voorkomen van de ca. 250 soorten paddenstoelen vastgelegd, deze kennis is helaas thans niet aanwezig, maar kan zo maar weer beschikbaar zijn door de aanwas van nieuwe leden.

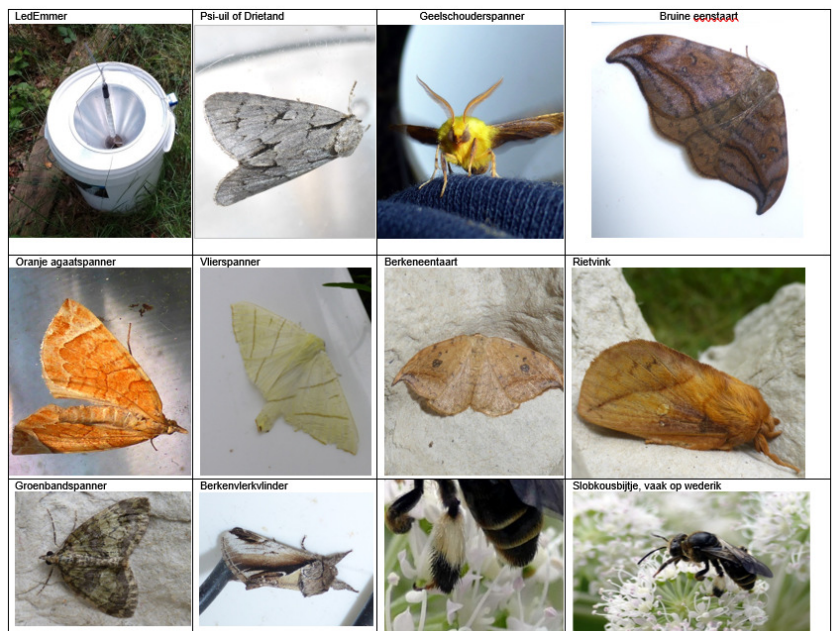
In ons netwerk zitten ook specialisten die we kunnen uitnodigen om een dagje langs te komen om te inventariseren, zoals m.b.t. (veen)mossen en andere moeilijke soorten. Daarnaast komen bevriende deskundigen uit andere organisaties, zoals Natuurmonumenten en SBB langs om over het beheer te discussiëren en te adviseren.

Derde partijen

De samenwerking met de aangrenzende eigenaren, Staatsbosbeheer en de heer De Graaf is zo uitstekend dat we zelfs stukken van hun land in beheer en gebruik hebben gekregen.

4. Monitoring / inventarisaties

Door Gravingen wordt thans een monitoringsplan opgesteld. Het ligt echter wel in de bedoeling om ook in de toekomst eenvoudig te kunnen voldoen aan de monitoringseisen door geen aanspraak te doen op de monitoringssubsidie, maar de periodieke monitoring in handen te leggen van de provincie. Voor ons eigen beheer willen we wel graag met een grotere frequentie weten wat de ontwikkelingen zijn. We gaan daarom daarnaast zelf zo veel als mogelijk is monitoren, maar zijn daarbij wel afhankelijk van de op dat moment aanwezige kennis. Deze gegevens stellen we desgewenst ook aan derden ter beschikking.

Omdat we door het verloop van de leden er niet zeker van kunnen zijn over welke deskundigheid we in de loop van de tijd kunnen beschikken, en we volstrekte voorrang willen geven aan de uitvoering van het beheer, stellen we het zeer op prijs als we van de monitoringseis kunnen worden ontzorgd en dat de monitoring wordt gedaan in het kader van de provinciale monitoring.

Van heel Gravingen worden er sinds twee jaar regelmatig dronefoto's gemaakt. Een aantal van die dronefoto's staan nu in de Natuurvisie Gravingen 2021-2032. Deze is daarom in landscape uitgevoerd, met op de linker pagina's de foto's en rechts de beschrijvingen. Per deelgebied kan dus steeds bekeken worden hoe dat vanuit de lucht er uit ziet. Op termijn zal het mogelijk zijn de ontwikkelingen op landschapsniveau waar te nemen.

Het monitoringsplan van Gravingen is in de Natuurvisie integraal opgenomen.

5. Evaluatie en Verantwoording beheer / Eigen controle proces

Algemeen

Gravingen werkt volgens de in het modelhandboek van Part-Ner beschreven beheercyclus. Op basis van de beschrijving van ons beheer in ons Individuele kwaliteitshandboek maken we een werkplan en houden een logboek bij. Aan het eind van het jaar maken we een verantwoording.

In deze verantwoording zijn onder andere opgenomen:

- afwijkingen tussen het werkplan en het uitgevoerde beheer (logboek), de redenen en de gevolgen daarvan,

- bijzondere omstandigheden en waarnemingen (bv stormschade, maar ook het plotseling wel of niet meer voorkomen van bepaalde soorten en indien bekend de redenen daarvan).

De uitkomsten van de verantwoording van het voorgaande jaar worden gebruikt bij het maken van het werkplan van het komende jaar. Wanneer nodig worden ook de beheerdoelstellingen uit het individueel kwaliteitshandboek aangepast op basis van deze uitkomsten.

Ook de resultaten van de monitoring kunnen leiden tot aanpassingen in het volgende werkplan of in de beheerdoelstellingen uit het individueel kwaliteitshandboek.

Andere gegevens die van belang voor mijn beheer nemen we op in onze beheeradministratie.

Gravingen voldoet verder aan de verplichtingen zoals beschreven in het handboek van Stichting Partner.

De gevraagde, volledige beheeradministratie zit in ons eigen archief en is beschikbaar voor een externe audit van de Stichting Certificering SNL.

Groot-oost: november 2020, graasmaaibeheer, een verfijning van het sinusbeheer

Evaluatie beheer

Het vakkenoverzicht is een goed instrument om per vak het uitgevoerde beheer vast te leggen. We doen dat jaarlijks, zodat we elke zes jaar bij afloop van de subsidieperiode daarvan per vak en deelgebied (cf. de indeling van de beheertypen) een samenvattend verslag kunnen maken. Deze gegevens kunnen leiden tot periodieke aanpassing of verfijning van het beheer.

In enkele gevallen zijn er over onze ervaringen artikelen in de vakbladen verschenen, zoals over de desastreuze relatie van Rode Amerikaanse rivierkreeft met het waterecosysteem en de libellen in de Levende Natuur. Dit artikel heeft geleid tot een pilotproject op ons terrein, waardoor dit probleem “op de kaart” is gekomen bij de natuur- en waterbeheerders.

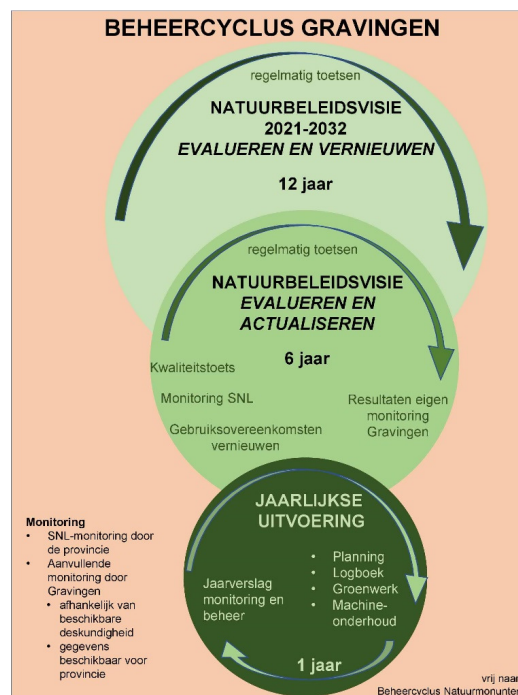
Dit artikel heeft mede geleid tot een pilot (onze Distelvinkplas) van de provincie Utrecht en Waternet naar de ecologie en effecten van deze rivierkreeft en de mogelijkheden van het herstel van het ecosysteem. Hierover verschijnt in 2021 een artikel in De Levende Natuur. Deze pilot heeft mede geleid tot een vervolgpilot op praktijkschaal in de Molenpolder, direct gelegen ten westen van ons gebied: start 2021. De Distelvinkplas blijft daarbij een rol spelen als vergelijkingsgebied en proefgebied voor het herintroduceren van de verdwenen soorten.

Binnenkort verschijnt er in het Vakblad Bos en Natuur een artikel over een vergelijking van de huidige vegetatie met die uit 1950. Dit op basis van een oude vegetatiekaart die we vonden van het RIVON uit 1950.

We delen waar relevant onze ervaringen ook op vaksymposia e.d.

Eigen controle van het proces

- Jaarlijks leggen we per vak vast welke beheermaatregelen we hebben uitgevoerd, en bepalen op basis van de ervaringen ons werkplan voor het volgende jaar.
- Elke 6 jaar trekken we op basis van onze eigen monitoring hieruit de conclusies (beheerevaluatie) voor de volgende beheerperiode. We evalueren dan ook de Natuurvisie Gravingen en passen die waar nodig aan.
- Elke 12 jaar herzien en actualiseren we de Natuurvisie Gravingen. Deze Natuurvisie bevat ook een vakkenplan - beheersplan).

De beheerder wordt begeleid door de Groenbeheercommissie van Gravingen, die regelmatig de voortgang van het beheer evalueert. Het beheer wordt voorts minimaal jaarlijks afgestemd met de burens, Staatsbosbeheer en de heer De Graaf.

Gravingen sluit zich aan bij het Natuurcollectief Utrecht. Het Collectief zal waar nodig bij de provincie opkomen voor de belangen van Gravingen. Daarnaast hebben de beheerder en enkele andere leden van Gravingen al jaren goede inhoudelijke contacten met onder andere de provincie en het OBN netwerk.

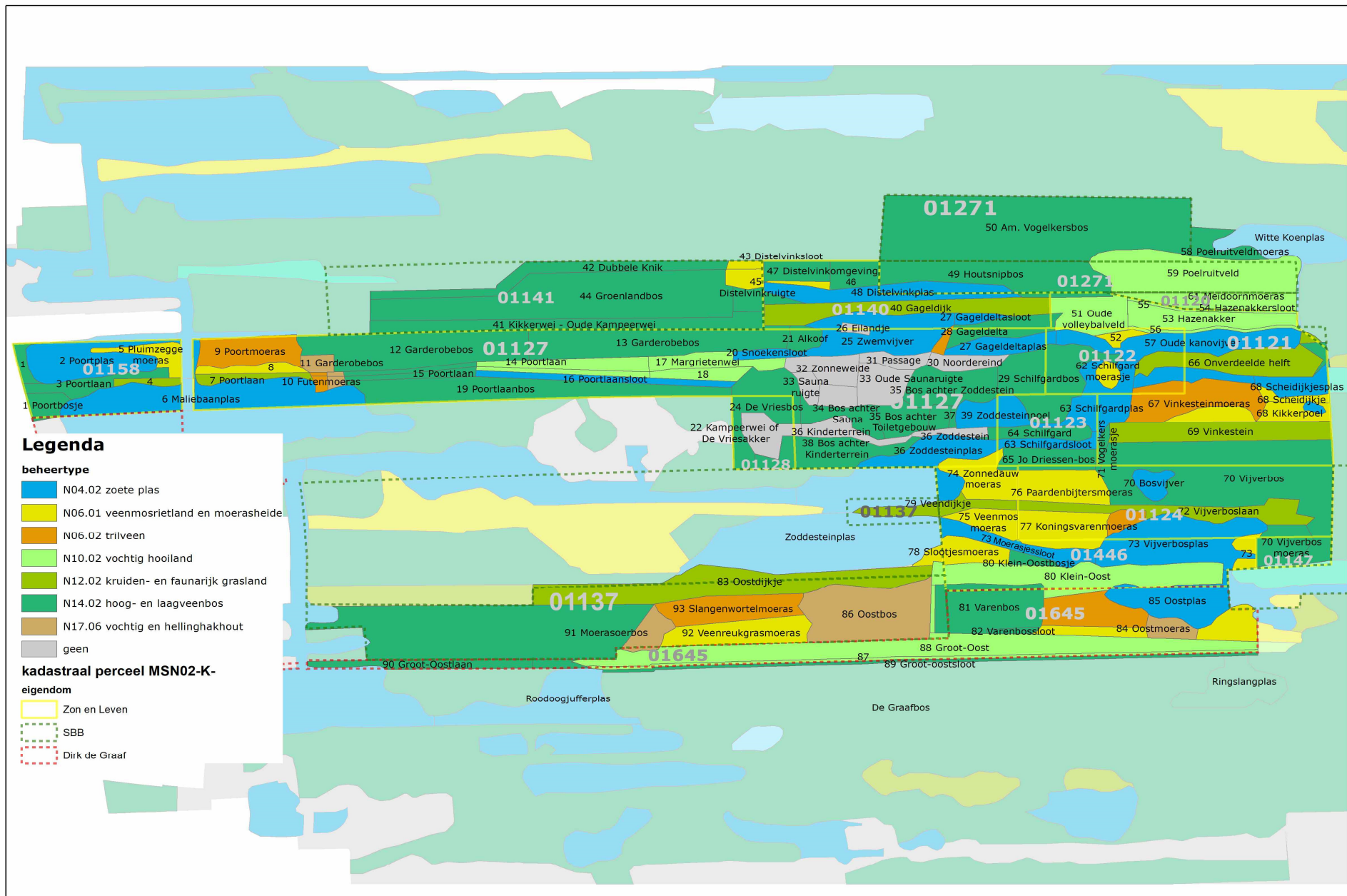

We verwachten niet dat het areaal zal wijzigen, hoewel verwerving van enkele afrondende percelen in de toekomst nog wel mogelijk is. Verpachting is niet aan

de orde. Aan het eind van de subsidieperiode zal worden bezien in hoeverre de door de provincie (mede op ons advies) gekozen beheertypen nog passend zijn. De successie blijkt in de veenmosrietlanden nogal snel te gaan, terwijl op enige termijn natuurherstelprojecten niet zijn uit te sluiten (terugdringen successie om de successiereeks water-verlandings-trilveen-veenmosrietland-hakhoutbos-moerasbos in stand te houden).

De centrale veenmosrietlandjes, met (slinger)slootjes (antiverzuringmaatregel)

Bijlage 1: Overzicht vakken, beheertypen, kadaster), oppervlakten, eindbeeld

Deze tabel kan worden gebruikt om de koppeling te zien vaknummering – beheertype – kadastrale gegevens.

Vaknr.	Beheertype	Naam	Kad. nr	Opp.m ²	Beheertype - naam	Beheer	Eigendom	Subs.
1	N14.02	Poortbosje	1158	616	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
2	N04.02	Poortplas	1158	1,940	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
3	N14.02	Poortlaan	1158	704	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
4	N04.02	Poortlaanmoeras	1158	88	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
4	N12.02	Poortlaan	1158	204	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
5	N06.01	Pluimzeggenmoeras	1158	546	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
6	N04.02	Maliebaanplas	1127	1,925	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
6	N04.02	Maliebaanplas	1158	1,335	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
7	N12.02	Poortlaan	1127	339	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
8	N06.01	Poortmoeras	1127	427	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
9	N04.02	Poortmoeras	1127	88	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
9	N06.02	Poortmoeras	1127	1,290	Trilveen	Gravingen	Z&L	1
10	N06.02	Futenmoeras	1127	95	Trilveen	Gravingen	Z&L	1
10	N17.06	Futenmoeras	1127	88	Vochtig hakhout	Gravingen	Z&L	1
11	N17.06	Garderobebos	1127	259	Vochtig hakhout	Gravingen	Z&L	1
13	N14.02	Garderobebos	1127	6,401	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
14	N10.02	Poortlaan	1127	829	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
14	N14.02	Poortlaan	1127	29	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
14	N14.02	Poortlaan	1127	287	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
14	N17.06	Poortlaan	1127	33	Vochtig hakhout	Gravingen	Z&L	1
15	N14.02	Poortlaan	1127	399	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
15	N14.02	Poortlaan	1127	375	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
16	N04.02	Poortlaansloot	1127	718	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
17	N10.02	Margriettenwei	1127	843	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
18	N10.02	Margriettenwei	1127	495	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
19	N14.02	Poortlaanbos	1127	3,092	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
20	N04.02	Snoekensloot	1127	269	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
21	N14.02	Alkooft	1127	374	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
22	-	Kampeerwei of De Vriesakker	1127	810	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
23	-	Kampeerwei of De Vriesakker	1128	773	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	0
24	N14.02	De Vriesbos	1128	1,328	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
25	N04.02	Zwemvijver	1127	1,377	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
25	N04.02	Zwemvijver	1140	886	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
26	-	Eiland in Zwemvijver	1127	60	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
26	-	Eiland in Zwemvijver	1140	61	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
27	N04.02	Gageldeltasloot	1122	62	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
27	N04.02	Gageldeltaplas	1127	696	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
28	N06.02	Gageldelta	1127	116	Trilveen/Veenmosrietland	Gravingen	Z&L	1
28	N06.02	Gageldelta	1140	206	Trilveen	Gravingen	Z&L	1
28	N14.02	Gageldelta	1127	511	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
28	N14.02	Gageldelta	1140	413	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
29	N14.02	Schilfgardbos	1122	1,032	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
29	N14.02	Schilfgardbos	1123	601	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
29	N14.02	Schilfgardbos	1127	898	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
30	-	Noordereind	1127	511	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
31	-	Passage	1127	416	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
32	-	Zonneweide	1127	797	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
32	-	Zonneweide	1127	373	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
33	-	Oude Saunaruijge	1127	882	Recreatie	Gravingen	Z&L	0

Vaknr.	Beheertype	Naam	Kad. nr	Opp.m ²	Beheertype - naam	Beheer	Eigendom	Subs.
33	-	Saunaruijge	1127	272	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
34	N14.02	Bos achter Sauna	1127	718	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
35	N14.02	Bos achter Toiletgebouw	1127	696	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
35	N14.02	Bos achter Zoddestein	1127	1,425	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
36	-	Kinderterein	1127	599	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
36	-	Zoddestein	1127	249	Recreatie	Gravingen	Z&L	0
36	N04.02	Zoddesteinplas	1127	1,534	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
36	N14.02	Zoddestein	1127	230	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
37	N14.02	Wilde Bertrampad	1127	64	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
38	N14.02	Bos achter Kinderterein	1127	1,223	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
39	N04.02	Zoddesteinpoel	1123	437	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
39	N04.02	Zoddesteinpoel	1127	510	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
40	N12.02	Gageldijk	1140	2,173	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
41	N14.02	Kikkerwei – Oude kampeerwei	1141	2,197	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
42	N06.01	Dubbele knik	1141	138	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	SBB	0
42	N14.02	Dubbele knik	1140	1,626	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
44	N14.02	Groenlandbos	1141	6,161	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
45	N06.01	Distelvinkruigte	1140	316	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
45	N06.01	Distelvinkruigte	1141	133	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
45	N14.02	Distelvinkruigte	1140	140	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
45	N14.02	Distelvinkruigte	1141	329	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
46	N14.02	Distelvink – omgeving	1140	629	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
47	N14.02	Distelvinkomgeving	1140	604	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
48	N04.02	Distelvinkplas	1140	1,147	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
48	N04.02	Distelvinkplas	1271	605	Zoete plas	Gravingen	SBB	0
49	N14.02	Houtsnipbos	1271	2,857	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
50	N14.02	Am. Vogelkersbos	1271	8,633	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
51	N10.02	Oude volleybalveld	1121	1,226	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
52	N06.01	Oude volleybalveldruigte	1122	194	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
54	N10.02	Hazenakkersloot	1120	35	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
54	N10.02	Hazenakker	1121	226	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
55	N10.02	Hazenakker	1121	1,631	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
57	N04.02	Oude kanovijver	1121	1,044	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
57	N04.02	Oude kanovijver	1122	957	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
58	N14.02	Poelruitveldmoeras	1271	627	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
59	N10.02	Poelruitveld	1271	3,448	Vochtig hooiland	Gravingen	SBB	0
61	N10.02	Meidoornmoeras	1271	1,154	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
62	N06.01	Schilfgardmoerasje	1122	230	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
63	N04.02	Schilfgardplas	1121	469	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
63	N04.02	Schilfgardplas	1123	1,483	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
64	N14.02	Schilfgard	1127	610	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
65	N14.02	Jo Driessenbos	1123	946	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
66	N12.02	Onverdeelde helft	1121	1,532	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
66	N12.02	Onverdeelde helft	1122	431	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
66	N14.02	Onverdeelde helft	1121	148	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
67	N04.02	Vinkensteinmoeras	1121	295	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
67	N04.02	Vinkensteinmoeras	1122	317	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
67	N06.01	Vinkensteinmoeras	1121	491	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
67	N06.02	Vinkensteinmoeras	1121	1,652	Trilveen	Gravingen	Z&L	1
67	N06.02	Vinkensteinmoeras	1122	230	Trilveen	Gravingen	Z&L	1
68	N04.02	Kikkerpoel	1121	81	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
68	N04.02	Scheidijkjesplas	1121	617	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1

Vaknr.	Beheertype	Naam	Kad. nr	Opp.m ²	Beheertype - naam	Beheer	Eigendom	Subs.
68	N06.01	Kikkerpoel	1121	521	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
68	N06.01	Scheidijkje	1121	247	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
69	N12.02	Vinkenstein	1121	1,985	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
70	N04.02	Bosvijver	1124	413	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
70	N14.02	Vijverbos	1121	2,548	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
70	N14.02	Vijverbosmoeras	1124	888	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
70	N14.02	Vijverbos	1124	4,395	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
71	N14.02	Vogelkersmoerasje	1121	162	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
72	N12.02	Vijverboslaan	1124	1,576	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
73	N04.02	Vijverbosplas	1124	1,288	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
73	N04.02	Vijverbosplas / Moerasjessloot	1446	950	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
73	N04.02	Vijverbosplas	1446	1,694	Zoete plas	Gravingen	Z&L	1
73	N06.01	Vijverbosmoeras	1124	277	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
74	N06.01	Zonnedauwmoeras	1446	1,145	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
75	N06.01	Veenmosmoeras	1446	648	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
76	N06.01	Paardenbijtersmoeras	1124	1,331	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
77	N06.01	Koningsvarenmoeras	1124	1,181	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
77	N06.01	Koningsvarenmoeras	1446	282	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
77	N06.02	Koningsvarenmoeras	1124	292	Trilveen	Gravingen	Z&L	1
78	N06.01	Slootjesmoeras	1446	859	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Z&L	1
79	N12.02	Veendijkje	1137	391	Kruidenrijk grasland	Gravingen	SBB	0
79	N12.02	Veendijkje	1446	401	Kruidenrijk grasland	Gravingen	Z&L	1
80	N10.02	Klein-oost	1446	130	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
80	N10.02	Klein-oost	1446	2,945	Vochtig hooiland	Gravingen	Z&L	1
80	N14.02	Klein-oostbosje	1446	214	Laagveenbos	Gravingen	Z&L	1
81	N14.02	Varenbos	1649	2,280	Laagveenbos	Gravingen	Graaf	1
82	N14.02	Varenbossloot	1137	132	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
83	N12.02	Oostdijkje	1137	4,107	Kruidenrijk grasland	Gravingen	SBB	0
84	N06.01	Oostmoeras	1646	1,079	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	Graaf	1
84	N06.02	Oostmoeras	1647	1,188	Trilveen	Gravingen	Graaf	1
84	N17.06	Oostmoeras	1652	392	Vochtig hakhout	Gravingen	Graaf	1
85	N04.02	Oostplas	1645	1,417	Zoete plas	Gravingen	Graaf	1
86	N10.02	Oostbos	1137	111	Vochtig hooiland	Gravingen	SBB	0
86	N17.06	Oostbos	1137	3,339	Vochtig hakhout	Gravingen	SBB	0
87	N10.02	Groot-oostoever	1648	853	Vochtig hooiland	Gravingen	Graaf	1
88	N10.02	Groot-Oost	1137	4627	Vochtig hooiland	Gravingen	Gravingen	1
89	N14.02	Groot-oostsloot	1650	872	Sloot langs bosrand	Gravingen	Graaf	1
90	N14.02	Groot-oostlaan	1651	937	Laagveenbos	Gravingen	Graaf	1
91	N14.02	Moerasoerbos	1137	7,583	Laagveenbos	Gravingen	SBB	0
91	N17.06	Moerasoerbos	1137	616	Vochtig hakhout	Gravingen	SBB	0
92	N06.01	Veenreukgrasmoeras	1137	1,630	Veenmosrietland en moerasheide	Gravingen	SBB	0
93	N06.02	Slangenwortelmoeras	1137	1,628	Trilveen	Gravingen	SBB	0
		Totaal		152,170				

Bijlage 3, Eindbeeld 2020, Beheersmaatregelen en uitvoeringsperiode

Deze tabel kan worden gebruikt om de uitvoering van het beheer per jaar te monitoren

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheertype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
1	N14.02	Poortbosje	616	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Ruigtevegetatie maaien	Winterhalfjaar
2	N04.02	Poortplas	1,940	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Niets	-
3	N14.02	Poortlaan	704	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Westzijde in de zomer zichtdicht houden met hakhout en jaarlijks te maaien riet t.b.v. privacy burens; opgaande bomen voorkomen t.b.v. stabiliteit pad. Bomen en struiken als hakhout beheren	Winterhalfjaar
4	N04.02	Poortlaanmoeras	88	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Niets	-
4	N12.02	Poortlaan	204	N12.02	Kruidrijk grasland	Bloemrijk grasland	Zicht op het water; berm op breedte en hoogte houden met grond (oude hooihopen), eventueel transparant te beplanten met els en berk (hakhout); berm 1x per jaar maaien - overhangend riet wat vaker; bomen en struiken als hakhout beheren; eilandje: geen beheer (bomen mogen omvallen)	Winterhalfjaar
5	N06.01	Pluimzeggemoeras	546	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland met bomenrij langs westzijde (privacy); jaarlijks deels maaien met e-zeis; bomen struikenopslag regelmatig afzetten of verwijderen om omvallen te voorkomen; westelijk legakkertje zichtdicht houden op verzoek van de burens; langs het pad enkele struiken en bomen met doorkijkjes op het moeras; els verwijderen, eiken laten staan (dubbele stam)	Winterhalfjaar
6	N04.02	Maliebaanplas	1,925	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Niets	-
6	N04.02	Maliebaanplas	1,335	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Niets	-
7	N12.02	Poortlaan	339	N12.02	Kruidrijk grasland	Bloemrijk grasland	Berm overgaand in veenmosrietland; berm wat vaker maaien langs het pad; graasmaai-beheer in samenhang met het naast liggende veenmosrietland (Poortmoeras).	Zomer en najaar
8	N06.01	Poortmoeras	427	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Vlak langs het pad intensief beheren, rand langs het water versterken met takken en grond; over het pad hangend riet een keer extra maaien met e-zeis; lijsterbessen niet weghalen; grote bomen als knotboom beheren; berm op breedte en hoogte houden met grond (oude hooihopen), eventueel te beplanten met els en berk (hakhout).	Zomer - najaar
9	N04.02	Poortmoeras	88	N04.02	Zoete plas	Verlandingsvegetatie	Niets doen	
9	N06.02	Poortmoeras	1,290	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Trilveen jaarlijks maaien, waar mogelijk met e-zeis, deels met Truxor. Maaisel deels gebruiken ter versteviging van de legakker, restant afvoeren met de ponton; opslag diep uitmaaien; galigaan in drie delen maaien; dwarsslootje t.z.t. op de grens met het Garderobebos verder herstellen en regelmatig uitbaggeren.	Najaar
10	N06.02	Futenmoeras	95	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Jaarlijks maaien met Truxor; opslag controleren; t.z.t. nog wat uitbreiden naar het noordoosten, struweel verwijderen, geleidelijke overgang naar het moerasbos maken (veenmosrietland)	Najaar

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
10	N17.06	Futenmoeras	88	N17.06	Vochtig hakhout	Overgang veenmosrietland - bos via veenmosrietland - trilveen	Futenmoerasje nog wat uitbreiden naar het noordoosten, struweel verwijderen, geleidelijke overgang naar het moerasbos maken (veenmosrietland); bezien i.k.v. het doortrekken van de Poortlaansloot, verbinding met de Zwemvijver	Vanaf 2021, afh. van subsidie.
11	N17.06	Garderobebos	259	N17.06	Vochtig hakhout	Overgang water - bos via veenmosrietland - trilveen	Overgang moerasbos – veenmosrietland/trilveen ontwikkelen; moerasbos in een driehoek afzetten (ca. 20 m. Langs het pad, gerend naar het Poortmoeras) en stobben deels verwijderen (aan de moeraszijde) – herstel veenmosrietland; jaarlijks maaien, evt. met Truxor in de nazomer (langs het slootje)	Vanaf 2021
13	N14.02	Garderobebos	6,401	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk (oer)bos; niets doen, behalve exoten controleren	-
14	N10.02	Poortlaan	829	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Fraaie entree naar het terrein met paddenstoelen (vliegenzwam); langs het pad max. 1 m. Slingerend intensief maaien; rest 1x per jaar (winter): paddenstoelen en bont zandoojie.	Graasmaaibeheer juni-februari
14	N14.02	Poortlaan	29	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk (oer)bos; niets doen, behalve exoten controleren	-
14	N14.02	Poortlaan	287	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Fraaie entree naar het terrein met paddenstoelen (vliegenzwam); langs het pad max. 1 m. Slingerend intensief maaien; rest 1x per jaar (winter): paddenstoelen en bont zandoojie.	Najaar
14	N17.06	Poortlaan	33	N17.06	Vochtig hakhout	Overgang water - bos via veenmosrietland - trilveen	Overgang moerasbos – veenmosrietland/trilveen ontwikkelen; moerasbos in een driehoek afzetten (ca. 20 m. Langs het pad, gerend naar het Poortmoeras) en stobben deels verwijderen (aan de moeraszijde) – herstel veenmosrietland; jaarlijks maaien, evt. met Truxor in de nazomer (langs het slootje)	Vanaf 2022
15	N14.02	Poortlaan	399	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk (oer)bos; niets doen, behalve exoten controleren	-
15	N14.02	Poortlaan	375	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Fraaie entree naar het terrein met paddenstoelen (vliegenzwam); beetje slingerend intensief maaien; rand met gras deels altemerend laten staan voor bont zandoojie	Graasmaaibeheer juni-februari
16	N04.02	Poortlaansloot	718	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Niets	-
17	N10.02	Margrietenveld	843	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland / ligweide	Ligweide / speelveld; 1 à 2 x per jaar maaien: margrietenveld, pinksterbloem, koekoeksbloem sparen in het voorjaar t/m zaadsetting	Graasmaaibeheer juni-februari
18	N10.02	Margrietenveld	495	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland / ligweide	Ligweide / speelveld; 1 à 2 x per jaar maaien: margrietenveld, pinksterbloem, koekoeksbloem sparen in het voorjaar t/m zaadsetting	Graasmaaibeheer juni-februari
19	N14.02	Poortlaanbos	3,092	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk (oer)bos; niets doen, behalve exoten controleren	-
20	N04.02	Snoekensloot	269	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Zie het plan om de zonneweide te verbinden met de Maliebaanplas via de Snoekensloot;	-
21	N14.02	Alkoof	374	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Veenmosrietland feitelijk N06.01; jaarlijks maaien; Europese vogelkers en Gelderse roos langs slootrand sparen, plus paar krenten, plus 1 Am.	-

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
							vogelkers (educatie); gage: enkele plekken handhaven en regelmatig door maaien verjongen	
22	-	Kampeerwei of De Vriesakker	810	-	Recreatie	Recreatie	Kampeerwei met struweelrand overgaand in hakhoutbos; exoten controleren, rododendron af en toe afzetten, kornoelje idem; kampeerwei frequent maaien; bosrand 2 à 5 m diepte rondom gazon elke 5 jaar afzetten.	Winterhalfjaar
23	-	Kampeerwei of De Vriesakker	773	-	Laagveenbos	Moerasbos	Hakhoutbos naast Kampeerwei; bos hakhoutbeheer in delen 1x per 10 jaar; stobben door maaien vrijhouden van grassen; na het afzagen opschot op de stobben dunnen; open doorzicht onderhouden op het water; exoten controleren, rododendron af en toe afzetten, kornoelje idem. Gedaan in 2019.	Winterhalfjaar
24	N14.02	De Vriesbos	1,328	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Hakhoutbos naast Kampeerwei; hakhoutbeheer in delen 1x per 10 jaar. In deze periode te doen.	Winterhalfjaar
25	N04.02	Zwemvijver	1,377	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Herinrichting Zwemvijver	
25	N04.02	Zwemvijver	886	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Herinrichting Zwemvijver	-
26	-	Eiland in Zwemvijver	60	-	Recreatie	Recreatie	Herinrichting zwemvijver 2020	
26	-	Eiland in Zwemvijver	61	-	Recreatie	Recreatie	Herinrichting zwemvijver 2021	
27	N04.02	Gageldeltasloot	62	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
27	N04.02	Gageldeltaplas	696	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
28	N06.02	Gageldelta	116	N06.02	Trilveen/Veenmosrietland	Gagel en galigaan bevorderen door riet selectief te maaien en boomvrij houden; gagel in delen maaien als deze te oud dreigt te worden (1x per 10 jaar)	Winterhalfjaar	
28	N06.02	Gageldelta	206	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Gagel en galigaan bevorderen door riet selectief te maaien en boomvrij houden; gagel in delen maaien als deze te oud dreigt te worden (1x per 10 jaar)	Winterhalfjaar
28	N14.02	Gageldelta	511	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk moerasbos: niets doen	
28	N14.02	Gageldelta	413	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk moerasbos: niets doen	
29	N14.02	Schilfgardbos	1,032	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk moerasbos: niets doen	
29	N14.02	Schilfgardbos	601	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk moerasbos: niets doen	-
29	N14.02	Schilfgardbos	898	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijk moerasbos: niets doen	
30	-	Noordereind	511	-	Recreatie	Recreatie	Ligweide; grasveld frequent maaien; rietrand langs water in najaar maaien. Maaisel afvoeren. 'S zomers hier en daar doorkijkjes maaien in vers riet; aan westzijde verderop langs pad doorkijkjes over het water handhaven, dus pleksgewijs opslag verwijderen (elk jaar de helft).	
31	-	Passage	416	-	Recreatie	Recreatie	Ligweide; frequent maaien tot 1 m uit de rand; rand 1 x per jaar selectief maaien in najaar. Nog bloeiende planten (koninginnekruid) pas later in najaar maaien vanwege de vlinders; in verband met zicht op water in de zomer hier en daar met de zeis openingen maaien.	

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
32	-	Zonneweide	797	-	Recreatie	Recreatie	Frequent maaien	
32	-	Zonneweide	373	-	Recreatie	Recreatie	Herinrichting zwembijver 2021;	
33	-	Oude Saunarugte	882	-	Recreatie	Recreatie	Bloemrijke rugte; maaien in het late najaar; 20 % van de rugte wisselend laten staan als zaadbron, en voor de vogels; opnemen in zwembijverplan; eventueel omvormen naar ligweide	Winterhalfjaar
33	-	Saunarugte	272	-	Recreatie	Recreatie	Bloemrijke rugte; maaien in het late najaar; 20 % van de rugte wisselend laten staan als zaadbron, en voor de vogels; opnemen in zwembijverplan; eventueel omvormen naar ligweide	Winterhalfjaar
34	N14.02	Bos achter Sauna	718	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Hakhoutbos; komende decennia cyclus ontwikkelen in vier delen op termijn 1x per 10 jaar afzetten op max. 30 cm hoogte. In deze periode te doen.	Winterhalfjaar
35	N14.02	Bos achter Toiletgebouw	696	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Hakhoutbos; winter 2019-2020 deels afgezet; rugtebegroeiing langs ooststrand maaien in najaar. Maaisel afvoeren; functie als helofytenfilter.	Winterhalfjaar
35	N14.02	Bos achter Zoddestein	1,425	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Hakhoutbos; winter 2019/2020 deels afgezet; rugtebegroeiing langs ooststrand maaien in najaar. Maaisel afvoeren; functie als helofytenfilter.	Winterhalfjaar
36	-	Kinderterein	599	-	Recreatie	Recreatie	Gras/gazon; grasmat frequent maaien; oeverstrook in de winter maaien met e-zeis; langs het water de rand dichthouden i.v.m. veiligheid kinderen	
36	-	Zoddestein	249	-	Recreatie	Recreatie	Gras/gazon; grasmat frequent maaien; oeverstrook tegenover Zoddestein (kruidentuin) in de winter maaien met e-zeis; uitzicht op water handhaven.	
36	N04.02	Zoddesteinplas	1,534	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer herstelt	-
36	N14.02	Zoddestein	230	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Bomen afzetten en/of snoeien om zon op Zoddestein te houden	Winterhalfjaar
37	N14.02	Wilde Bertrampad	64	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Rugtebegroeiing met varens en wilde bertram; in herfst/winter maaien; open kijkplekken maken in de zomer; knotbomen regelmatig knotten	Winterhalfjaar
38	N14.02	Bos achter Kinderterein	1,223	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Hakhout; hakhout pleksgewijs 1 x per 10 jaar afzetten in vier delen. In deze beheersperiode inhaalslag maken in twee fasen; bomen hoger dan 6 m. Verwijderen. Een enkel fraai exemplaar laten staan; rietland: na 1 juli strook langs water in het zicht vanuit zoddestein ter breedte van ca. 2 à 3 meter maaien. Doel: uitzicht over water handhaven; in najaar/winter geheel maaien	Winterhalfjaar
39	N04.02	Zoddesteinpoel	437	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Wateroppervlak; als er een boom in het water valt kan die blijven liggen als de plas voldoende open blijft; oever langs Zoddestein transparant houden	-
39	N04.02	Zoddesteinpoel	510	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Wateroppervlak; als er een boom in het water valt kan die blijven liggen als de plas voldoende open blijft; oever langs Zoddestein transparant houden	
40	N12.02	Gageldijk	2,173	N12.02	Kruidenrijk grasland	Bloemrijk grasland	Soortenrijke ligweide met struweelranden (tredplanten); ligweide wat frequenter maaien (rand tussen ligweide en struweel beetje slingerend – later in het jaar mee maaien); rugte langs het water jaarlijks de helft maaien; bomen en struiken:	Zomer en najaar

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
							hakhoutbeheer ontwikkelen 1x 8 jaar; theeboompjes jaarlijks maaien, als het kreeftenproject is afgelopen	
41	N14.02	Kikkerwei – Oude kampeerwei	2,197	N14.02	Laagveenbos	Bospad	Randen af en toe maaien, ruige overgangen voor de fauna - jaarrond	
42	N06.01	Dubbele knik	138	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland / ruigte, jaarlijksmaaien en vrij van opslag houden	Najaar
42	N14.02	Dubbele knik	1,626	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Wandelpad met soortenrijke randen langs bos en sloot; pad frequent licht slingerend maaien; randen in de nazomer maaien (overgang naar bos); oever in het najaar maaien, 25% laten staan tot het volgende jaar; regelmatig kijkgaten maaien ca. 30%; opslag beheren als hakhout	Winterhalfjaar
44	N14.02	Groenlandbos	6,161	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Moerasbos in natuurlijke ontwikkeling; exoten controleren; op een enkele plek ruimte voor speelhutten	-
45	N06.01	Distelvinkruigte	316	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland / ruigte, jaarlijksmaaien en vrij van opslag houden	Najaar
45	N06.01	Distelvinkruigte	133	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland / ruigte, jaarlijksmaaien en vrij van opslag houden	Najaar
45	N14.02	Distelvinkruigte	140	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Deels hakhoutbeheer; deels moerasbos (niets doen); hoog opgaande bomen jaarlijks controleren op omvalgevaar	Winterhalfjaar
45	N14.02	Distelvinkruigte	329	N14.02	Laagveenbos	Ruigtevegetatie	Als ruigtevegetatie beheren, open plek in een bosrijke omgeving	
46	N14.02	Distelvink – omgeving	629	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Oever langs Distelvinkplas, wilgenstruweel. Voorlopig niet aan doen.	-
47	N14.02	Distelvinkomgeving	604	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Open vegetatie rondom het huisje; 2x per jaar maaien; waar nodig opslag laag houden; hoge bomen in de gaten houden vanwege gevaar voor het huisje	Zomer en najaar
48	N04.02	Distelvinkplas	1,147	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Petgat met nu helder water en krabbescheer; natuurlijke ontwikkelingen afwachten; beschaduwde plasje in moerasbos; plas open houden (kreeftenpilot)	-
48	N04.02	Distelvinkplas	605	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Petgat met nu helder water en krabbescheer; natuurlijke ontwikkelingen afwachten; beschaduwde plasje in moerasbos; plas open houden (kreeftenpilot)	-
49	N14.02	Houtsnipbos	2,857	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Moerasbos in natuurlijke ontwikkeling; niets doen; exoten controleren	-
50	N14.02	Am. Vogelkersbos	8,633	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Uitkapbos exoten (vooral Am. vogelkers); let op zichtdicht houden i.v.m. bebouwing achterzijde; overgang bos – Witte Koenplas: omvormen naar verlandingsvegetatie / trilveen	Winterhalfjaar
51	N10.02	Oude volleybalveld	1,226	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Beheren als schraalgrasland; jaarlijks 1 à 2 keer maaien, nadat de orchissen zaad hebben gezet	Graasmaaibeheer juni-februari
52	N06.01	Oude volleybalveldruigte	194	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Driehoek tussen Oude kanovijver en Oude volleybalveld jaarlijks in de nazomer maaien; overgang met Hazenakker ook maaien	Najaar
54	N10.02	Hazenakkersloot	35	N10.02	Vochtig hooiland	Soortenrijke sloot en oever	Sloot regelmatig baggeren; slootbagger verspreiden over de Hazenakker	

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
54	N10.02	Hazenakker	226	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Graasmaaien, ca. 20% laten staan t.b.v. insecten	Winterhalfjaar
55	N10.02	Hazenakker	1,631	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Schraal grasland; bloemrijke stukken in de sinus eerst laten staan; ligplekken uitmaaien; vlak voor de SKW in augustus maaien (overloop tenten). Erg bloemrijke stukjes laten staan.	Graasmaai-beheer juni-februari
57	N04.02	Oude kanovijver	1,044	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
57	N04.02	Oude kanovijver	957	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
58	N14.02	Poelruitveldmoeras	627	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Sinds 2019 / 2020 in ontwikkeling tot veenmosrietland (N06.01); jaarlijks maaien	Winterhalfjaar
59	N10.02	Poelruitveld	3,448	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Nat schraal grasland – nat en droog; 2x per jaar graasmaaien, delen afwisselend laten staan voor vlinders, moerassprinkhaan en dwergmuis. Verschralen is hier nog nodig.	Graasmaai-beheer juni-februari
61	N10.02	Meidoornmoeras	1,154	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Voormalig petgat: open moerasbos, met doorkijkjes – parkachtig met o.a. oude meidoorns; doorkijkjes maaien.	Graasmaai-beheer juni-februari
62	N06.01	Schilfgardmoerasje	230	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Moeraspuntje in Schilfplas; herstellen en bomen met wortel en al te verwijderen; t.z.t. maaien met Truxor	Te realiseren in 2021-2026
63	N04.02	Schilfgardplas	469	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
63	N04.02	Schilfgardplas	1,483	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
64	N14.02	Schilfgard	610	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Bosje; vrij zicht op water handhaven; kruidenvegetatie 1 x per jaar in najaar grotendeels maaien. Maaisel afvoeren; oever opslag in het najaar verwijderen, struiken, bomen zo nodig bij snoeien om vrij zicht op water te handhaven en voor de bezonning van de hut.	Winterhalfjaar
65	N14.02	Jo Driessenbos	946	N14.02	Laagveenbos	Hakhoutbeheer met overstaanders. Afgezet in 2019.	Winterhalfjaar	
66	N12.02	Onverdeelde helft	1,532	N12.02	Kruidenrijk grasland	Legakker met hoog opgaande bomen, mooi schaduwrijk met rietruigten aan de randen.	Wandelpad frequent en slingerend maaien; randen langs het water speels maaien met de e-zeis in najaar / winter; zomers voldoende open kijkplekken om het water en het moeras te kunnen zien; de strook tussen water en moeras 1 of 2x per jaar maaien met de e-zeis; bosje op de kop: niets doen.	Zomer en najaar
66	N12.02	Onverdeelde helft	431	N12.02	Kruidenrijk grasland	Legakker met hoog opgaande bomen, mooi schaduwrijk met rietruigten aan de randen.	Wandelpad frequent en slingerend maaien; randen langs het water speels maaien met de e-zeis in najaar / winter; zomers voldoende open kijkplekken om het water en het moeras te kunnen zien; de strook tussen water en moeras 1 of 2x per jaar maaien met de e-zeis; bosje op de kop: niets doen.	Zomer en najaar
66	N14.02	Onverdeelde helft	148	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Eiken bosje. Niets doen.	-
67	N04.02	Vinkensteinmoeras	295	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
67	N04.02	Vinkensteinmoeras	317	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
67	N06.01	Vinkensteinmoeras	491	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Maaien met de e-zeis; opslag diep uitmaaien; de trilvenen met de Truxor maaien in november; plekjes t.z.t. niet maaien om hoogveenbulten te laten ontwikkelen; aan weerszijden van de zuidelijke vlonder met de e-zeis in de nazomer het riet maaien; het open water mag gaan verlanden om de cyclus waterverlandingsvegetatiestrilveenveenmosrietland rond te maken;	Winterhalfjaar
67	N06.02	Vinkensteinmoeras	1,652	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Veenmosrietland/trilveenmoeras; de opslag diep uitmaaien; de trilvenen met de Truxor maaien in november; plekjes t.z.t. niet maaien om hoogveenbulten te laten ontwikkelen	Winterhalfjaar
67	N06.02	Vinkensteinmoeras	230	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Veenmosrietland/trilveenmoeras; de opslag diep uitmaaien; de trilvenen met de Truxor maaien in november; plekjes t.z.t. niet maaien om hoogveenbulten te laten ontwikkelen	Winterhalfjaar
68	N04.02	Kikkerpoel	81	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
68	N04.02	Scheidijkjesplas	617	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
68	N06.01	Kikkerpoel	521	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Galigaanoevervegetatie met gage; boompjes regelmatig verwijderen; de rietruigte regelmatig in het najaar maaien; Kikkerpoeltje langs vlonder af en toe baggeren; kleine eilandjes vanaf het water beheren: hakhout, gage, galigaan in 3 fasen maaien; jaarlijks controleren op trosbosbes	Winterhalfjaar
68	N06.01	Scheidijkje	247	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Galigaanoevervegetatie met gage; boompjes regelmatig verwijderen; de rietruigte regelmatig in het najaar maaien; Kikkerpoeltje langs vlonder af en toe baggeren; kleine eilandjes vanaf het water beheren: hakhout, gage, galigaan in 3 fasen maaien; jaarlijks controleren op trosbosbes	Winterhalfjaar
69	N12.02	Vinkenstein	1,985	N12.02	Kruidenrijk grasland	Verschralend grasland met opgaande bomen.	Pad frequent licht slingerend maaien (ca. 1,5 m breed); theeboompjes maaien om uit te putten; 2 x per jaar maaien, kort na 20/06 en in het najaar (waar nodig) en met uitzondering van enkele stukjes ten behoeve van vlinders en andere insecten; bij het noordelijke bankje vrije uitkijk handhaven	Zomer en najaar
70	N04.02	Bosvijver	413	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
70	N14.02	Vijverbos	2,548	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Moerasbos met struiketage eronder; natuurbos; controleren op exoten; geldt ook voor het deel aan de noordkant van het pad.	-
70	N14.02	Vijverbosmoeras	888	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Bos, overgang via struweel naar het water. Zie nr 72. Bos; niets doen.	-
70	N14.02	Vijverbos	4,395	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Moerasbos met struiketage eronder; natuurbos; controleren op exoten; geldt ook voor het deel aan de noordkant van het pad.	-
71	N14.02	Vogelkersmoerasje	162	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Veenmosrietlandje, jaarlijks maaien; en met regelmaat het slootje baggeren (bagger langs het	Winterhalfjaar

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
							slootje verwerken – noordzijde); slechts een enkele boom handhaven (Eur. vogelkers)	
72	N12.02	Vijverboslaan	1,576	N12.02	Kruidenrijk grasland	Verschralend grasland, boslaan.	Oude legakker door het veenmosrietland, alsmede, deels een boslaan; langs de randen en het water: deels struweel en hakhout, open plekken handhaven / maaien / hakken; langs de bosrand wat ruiger laten zijn voor de vlinders; extensief hooien en verschralen; in het noorden een baggerpoeltje met pitrus t.b.v. (kinder)spelen	Zomer en najaar
73	N04.02	Vijverbosplas	1,288	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
73	N04.02	Vijverbosplas / Moerasjessloot	950	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
73	N04.02	Vijverbosplas	1,694	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
73	N06.01	Vijverbosmoeras	277	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Overgang maken water – moerasbos: verlandingsvegetatie ontwikkelen; overgang bos – water jaarlijks maaien;	Te realiseren in 2021-2026
74	N06.01	Zonedauwmoeras	1,145	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Nazomermaaien. Slingerslootjes indien nodig met de zeis onder water maaien om dichtgroeien te voorkomen; alle opslag regelmatig verwijderen met e-zeis (afzagen in de moslaag) – dus niet meer trekken; veenmosbulten laten ontwikkelen door omzichtig te maaien, wel opslag weghouden. Bezien of bijv. meer dopheide, blauwe knoop, draadzegge en andere soorten zich vestigen (zie ook de kamvarenbulten); wisselende randen oud riet laten staan voor de broedvogels; ruime uitbreiding van de flauwe taluds langs de slootjes en de "delta's", afgraven met kraantje (subsidie provincie?); chemische wateren bodemkwaliteit proberen te volgen (student?)	Nazomer
75	N06.01	Veenmosmoeras	648	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Nazomermaaien. Slingerslootjes indien nodig met de zeis onder water maaien om dichtgroeien te voorkomen; alle opslag regelmatig verwijderen met e-zeis (afzagen in de moslaag) – dus niet meer trekken; veenmosbulten laten ontwikkelen door omzichtig te maaien, wel opslag weghouden. Bezien of bijv. meer dopheide, blauwe knoop, draadzegge en andere soorten zich vestigen (zie ook de kamvarenbulten); wisselende randen oud riet laten staan voor de broedvogels; ruime uitbreiding van de flauwe taluds langs de slootjes en de "delta's", afgraven met kraantje (subsidie provincie?); chemische wateren bodemkwaliteit proberen te volgen (student?)	Nazomer
76	N06.01	Paardenbijtersmoeras	1,331	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland; hoekje met draadzegge en dophei vanaf 2018 niet gemaaid hoogveentendensen? Opslag regelmatig verwijderen door afmaaien in de veenmoslaag; haarmos door maaien terugdringen; geen ruimte	Nazomer

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheertype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
							en noodzaak voor oud riet; verder zoals bij Zonnedauwmoeras	
77	N06.01	Koningsvarenmoeras	1,181	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland		Najaar
77	N06.01	Koningsvarenmoeras	282	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland; krentenboom verwijderen, nadelig voor de ontwikkeling van het veenmosrietland (verdroging, opslag kiemplanten); verder zoals bij Zonnedauwmoeras	Nazomer
77	N06.02	Koningsvarenmoeras	292	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Klein plasje dat ontstaan is bij het graven van de Slingerslootjes in 2018. Zodra nodig maaien met de Truxor.	
78	N06.01	Slootjesmoeras	859	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Lijkt het minst aantrekkelijke veenmosrietland. Eventueel na verder onderzoek de bovenlaag afgraven om de verdere verzuring en verdroging tegen te gaan; alternatief ontwikkeling naar veenheide afwachten – lijkt hier overigend ook wel een begaanbare weg. Dus voorlopig maaien in de nazomer en opslag controleren.	Nazomer
79	N12.02	Veendijkje	391	N12.02	Kruidenrijk grasland	Bloemrijk grasland	Landschappelijk mooi legakkertje tussen de veenmosrietlanden en petgaten; jaarlijks in de winter 75% van het riet maaien; te hoge bomen afzagen t.b.v. hakhout, paar bewaren als rustplek voor aalscholvers en visdiefjes; oostzijde verder versterken met organisch materiaal, dat vrijkomt bij het beheer	Najaar
79	N12.02	Veendijkje	401	N12.02	Kruidenrijk grasland	Bloemrijk grasland	Landschappelijk mooi legakkertje tussen de veenmosrietlanden en petgaten; jaarlijks in de winter 75% van het riet maaien; te hoge bomen afzagen t.b.v. hakhout, paar bewaren als rustplek voor aalscholvers en visdiefjes; oostzijde verder versterken met organisch materiaal, dat vrijkomt bij het beheer	Najaar
80	N10.02	Klein-oost	130	N10.02	Vochtig hooiland	Vochtig hooiland	Rietruigte maaien, gedeeltelijk opslag voor hooi en takken, geschikt voor ringslangen en overwinterende insecten.	Winterhalfjaar
80	N10.02	Klein-oost	2,945	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Bloemrijk nat schraalgrasland; graasmaai-beheer. Ergens in mei - juni een soort sinus maaien en de stukjes die bloemarm en ruig zijn); steeds bezien welke delen gemaaid moeten worden; bloeiende planten, vooral soorten als ratelaar, orchissen, dotters, knoopkruid en moerasdoorn en kattenstaart tijdens de bloei en de vruchtzetting niet maaien; schralere delen 1x p.j. maaien, rijkere delen t.b.v. de verschraling 2x; ca. 20% laten staan t.b.v. insecten zoals de dikkopjes en moerassprinkhaan en muizen; delen van de randen langs de sloot / waterkant kunnen met de sinus al eerder worden gemaaid; ruigere delen langs de slootkanten met veel hennegras wat frequenter maaien om de verschraling te bevorderen; rondom de hooihopen brandnetels accepteren als nuttig voor insecten; opgaande	Graasmaai-beheer juni-februari

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
							bomen laten staan. Wilgenstruweel bij het zuidelijke bankje af en toe afzetten. Geleidelijke overgang Groot-oost met het veenreukgrasmoeras onderhouden.	
80	N14.02	Klein-oostbosje	214	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Bosje met riethoop	-
81	N14.02	Varenbos	2,280	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Ontwikkeling naar veenmosrijk moerasbos; niets doen en rustig laten ontwikkelen	-
82	N14.02	Varenbossloot	132	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	In 2020 uitgebagerd. voortaan regelmatig baggeren; hakhoutrand in het Varenbos eens per 5-10 jaar afzetten; Slangenwortel bevorderen	Winterhalfjaar
83	N12.02	Oostdijkje	4,107	N12.02	Kruidenrijk grasland	Bloemrijk grasland	Recent opgeschoond pad (was wilgenbos / ruigte), wordt steeds soortenrijker met ruigtkruiden en een rietkraag langs het water; soortenrijke tredvegetatie; ruig grasland via struweel geleidelijke overgang naar het opgaande bos. Graasmaai-beheer.	Zomer en najaar
84	N06.01	Oostmoeras	1,079	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Moerasje met verschillende stadia in het verlandingsproces; de trilvenen maaien met de Truxor in de nazomer, de beloofbare veenmosrietlanden met de e-zeis; opslag controleren met e-zeis; op de langere termijn nagaan of het contact met open water versterkt moet worden door de slenk uit te graven (speelt nu nog niet); gagestruwelen af en toe in delen verjongen; middelste stukje langs Groot oost hakhoutbeheer met overstaanders.	Najaar
84	N06.02	Oostmoeras	1,188	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Veenmosrietland/trilveenmoeras; de opslag diep uitmaaien; de trilvenen met de Truxor maaien in november; plekjes t.z.t. niet maaien om hoogveenbulten te laten ontwikkelen	Najaar
84	N17.06	Oostmoeras	392	N17.06	Vochtig hakhout	Hakhout-moerasbosje	Middelste stukje langs Groo oost: hakhoutbeheer met overstaanders. Zuinig zijn op de enige (jonge) es op Gravingen.	Vanaf 2021
85	N04.02	Oostplas	1,417	N04.02	Zoete plas	Zoete plas	Open water; hopen dat de watervegetatie zich weer hersteld	-
86	N10.02	Oostbos	111	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Varenpad, stekelvarens langs de sloot af en toe een keer maaien.	Winterhalfjaar
86	N17.06	Oostbos	3,339	N17.06	Vochtig hakhout	Hakhoutbos in ontwikkeling	Moerasbos met geleidelijke overgangen naar Oostdijkje en Groo-toost; het gehele bos als hakhout beheren in 4-8 delen (voor de fauna en mossen, en houtopbrengst)	Vanaf 2021
87	N10.02	Groot-oostoever	853	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland, sloot langs moerasbos	Sloot in delen door baggeren op diepte houden. Hier en daar dood riet laten staan voor paddenstoelen (rietnycena). Oever in delen maaien, jaarlijks ca. 25% laten staan.	Graasmaai-beheer juni-februari

Vaknr.	Beheertype	Naam	Opp. m ²	Beheert ype	Beheertype - naam	Eindbeeld 2032	Beheersmaatregelen	Periode
88	N10.02	Groot-Oost	4627	N10.02	Vochtig hooiland	Bont vochtig hooiland	Bloemrijk nat schraalgrasland; graasmaai-beheer. Ergens in mei - juni een soort sinus maaien en de stukjes die bloemarm en ruig zijn); steeds gezien welke delen gemaaid moeten worden; bloeiende planten, vooral soorten als ratelaar, orchissen, dotters, knoopkruid en moerasandoorn en kattenstaart tijdens de bloei en de vruchtzetting niet maaien; schralere delen 1x p.j. maaien, rijkere delen t.b.v. de verschraling 2x; ca. 20% laten staan t.b.v. insecten zoals de dikkopjes en moerassprinkhaan en muizen; delen van de randen langs de sloot / waterkant kunnen met de sinus al eerder worden gemaaid; ruigere delen langs de slootkanten met veel hennegras wat frequenter maaien om de verschraling te bevorderen; rondom de hooihopen brandnetels accepteren als nuttig voor insecten; opgaande bomen laten staan. Wilgenstruweel bij het zuidelijke bankje af en toe afzetten. Geleidelijke overgang Groot-oost met het veenreukgrasmoeras onderhouden.	Graasmaai-beheer juni-februari
89	N14.02	Groot-oostsloot	872	N14.02	Sloot langs bosrand	Sloot langs moerasbos	Sloot in delen door baggeren op diepte houden. Hier en daar dood riet laten staan voor paddenstoelen (rietnycaena).	Winterhalfjaar
90	N14.02	Groot-oostlaan	937	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Bospad met aan weerszijden moerasoerbos en een rietoever bij de brug; rietkraagje 1 x per 5 jaar gefaseerd maaien, gericht op broedvogels; bermen af en toe maaien, indien nodig (ruigte met bramen etc.)	Winterhalfjaar
91	N14.02	Moerasoerbos	7,583	N14.02	Laagveenbos	Moerasbos	Natuurlijke ontwikkelingen volgen; in het bos verder niets doen; de rand met het veenreukgrasmoeras / slangenwortelplasje als hakhout met overstaanders beheren t.b.v. de overgang bos-moeras	-
91	N17.06	Moerasoerbos	616	N17.06	Vochtig hakhout	Overgang veenmosrietland - Moerasoerbos	De rand met het veenreukgrasmoeras / slangenwortelplasje als hakhout met overstaanders beheren t.b.v. de overgang bosmoeras	Vanaf 2021
92	N06.01	Veenreukgrasmoeras	1,630	N06.01	Veenmosrietland en moerasheide	Veenmosrietland	Veenmosrietland; maaien in de nazomer, trilvenen met de Truxor (november); opslag regelmatig verwijderen door de stammetjes onder het veenmos af te maaien met de e-zeis; gagelstruwelen af en toe in delen verjongen;	Najaar
93	N06.02	Slangenwortelmoeras	1,628	N06.02	Trilveen	Trilveen/Veenmosrietland	Hersteld trilveen, Slangenwortelvegetatie. Jaarlijks in de nazomer maaien met e-zeis / Truxor, 10% laten staan alternerend; gagelvegetaties ontzien, laatste stukje wilgenbos deels laten staan en als struweel beheren; omgevallen elen in het moeras nog enkele jaren laten liggen t.b.v. de fauna	Najaar